

Systém interného zabezpečovania kvality vzdelávania v Akadémii Policajného zboru v Bratislave

Anotácia: Hodnotenie kvality vzdelávania poskytovaného na akadémii sa zameriava na priebežné sledovanie a vyhodnocovanie úrovne osvojenia si vedomostí a rozvoja zručností študentmi daného študijného programu, používaných metód vzdelávania, pravidiel overovania nadobúdania vedomostí a rozvoja zručností, hodnotenie kvality vzdelávania samotnými študentmi, realizácie autoevalvácie vzdelávania na úrovni katedrií a hodnotenie kvality vzdelávania poskytnutého absolventom akadémie ich nadriadenými. Autori štúdie prezentujú výstupné informácie z hľadiska jednotlivých komponentov v súčasnosti uplatňovaného systému interného zabezpečovania kvality činnosti akadémie v oblasti vzdelávania, ktoré boli získané výskumom v akademickom roku 2011/2012.

Kľúčové slová: kvalita vzdelávania, systém hodnotenia kvality, sebahodnotenie, kritériá na efektívne hodnotenie kvality, úroveň vedomostí, uplatnenie absolventov.

Úvod

Hodnotenie kvality vysokých škôl v oblasti pedagogickej a vedeckej činnosti je významnou a neoddeliteľnou súčasťou ich života. Nevyhnutným predpokladom zabezpečenia kvalifikovaného a čo najobjektívnejšieho hodnotenia je vytvorenie systému interného a externého zabezpečovania kvality vysokej školy na spoločných jednotiacich základoch v rámci celého vysokoškolského prostredia. V celoeurópskom kontexte za takéto jednotiace základy považujeme Normy a smernice na zabezpečovanie kvality v Európskom priestore vysokoškolského vzdelávania (The Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area – „ESG“), ktoré prostredníctvom svojich členov vypracovala Európska asociácia na zabezpečovanie kvality v oblasti vysokoškolského vzdelávania (ENQA).¹ K legislatívnym východiskám vytvorenia systému interného zabezpečovania kvality vysokých škôl v podmienkach Slovenskej republiky v oblasti vzdelávania a jej hodnotenia patrí predovšetkým ustanovenie § 87a zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“).

Z ustanovenia § 87a zákona vyplynula vysokým školám tiež povinnosť predkladať hodnotiacu správu Akreditačnej komisii – poradnému orgánu vlády Slovenskej republiky (ďalej len „Akreditačná komisia“) s tým, že podľa ustanovenia § 113ab zákona boli vysoké školy povinné doručiť Akreditačnej komisii hodnotiacu správu podľa § 87a ods. 2 najneskôr do 31. augusta 2012.

Systém interného zabezpečovania kvality poskytovaného vzdelávania Akadémie Policajného zboru v Bratislave a jej hodnotenie

Na základe uvedeného ustanovenia § 87a zákona boli v roku 2010 na Akadémii Policajného zboru v Bratislave (ďalej len „akadémia“) spracované a prijaté Pravidlá na priebežné hodnotenie kvality poskytovaného vzdelávania a v roku 2011 boli tieto pravidlá po konkretizácii a doplnení vydané formou smernice v Zbierke pokynov rektora.²

---

¹ Správa ENQA o Normách a smerniciach na zabezpečenie kvality v Európskom priestore vysokoškolského vzdelávania. Európska asociácia na zabezpečovanie kvality v oblasti vysokoškolského vzdelávania, 2009, Helsinky, 3. vydanie. (Preložené: Slovenská rektorská konferencia, 2010).

² Smernica rektora Akadémie Policajného zboru v Bratislave, ktorou sa vydávajú pravidlá na priebežné hodnotenie kvality poskytovaného vzdelávania: Príloha k Zbierke pokynov rektora Akadémie Policajného zboru v Bratislave č. 15/2011.

Hodnotiaci systém interného zabezpečovania kvality vzdelávacej činnosti na akadémii, konštituovaný v súlade s ustanoveniami § 87a zákona, reflektuje kritériá interného hodnotenia vysokých škôl v Slovenskej republike a v Európskej únii v súlade s Normami a smernicami na zabezpečovanie kvality v Európskom priestore v oblasti vysokoškolského vzdelávania a kritériá externého hodnotenia na národnej úrovni zabezpečovaného Akreditačnou komisiou procesom komplexnej akreditácie.

Systém interného zabezpečovania kvality vzdelávania poskytovaného na akadémii sa zameriava na sledovanie a vyhodnocovanie predovšetkým týchto komponentov:

- a) úrovne osvojenia si vedomostí a rozvoja zručností študentmi daného študijného programu, kde sa posudzuje:
  - stav pred absolvovaním a po absolvovaní jednotlivých vzdelávacích činností v študijných predmetoch daného študijného programu,
  - úroveň dosiahnutých študijných výsledkov študentov v predmetoch absolvovaných skúškou,
  - počet študentov absolvujúcich štúdium v štandardnej dĺžke štúdia, ako aj počet študentov, ktorí predčasne (neúspešne) ukončili štúdium,
  - dosiahnuté hodnotenie študentov pri obhajobe záverečných prác a na štátnych skúškach,
  - dosiahnutý stav vedomostí a zručností študentov akadémie po absolvovaní jednotlivých vzdelávacích činností a jeho porovnanie so stavom v súlade s požiadavkami na profil absolventa daného študijného programu,
- b) používaných metód vzdelávania, so snahou identifikovať ich prípadné nedostatky a prijať opatrenia na ich odstránenie,
- c) pravidiel overovania nadobúdania vedomostí a rozvoja zručností so snahou identifikovať ich prípadné nedostatky a prijať opatrenia na ich odstránenie,
- d) hodnotenia kvality vzdelávania samotnými študentmi, ktorí majú možnosť minimálne raz ročne formou anonymného dotazníka³ vyjadriť sa o kvalite obsahu vyučovaných predmetov, jednotlivých foriem realizovanej výučby, preverovania vedomostí študentov a o prístupoch učiteľov k študentom v rámci vyučovacieho procesu,
- e) realizácie autoevalvácie vzdelávania na úrovni katedier, ktorá každoročne smeruje k analýze pozitívnych a negatívnych stránok poskytovaného vzdelávania s cieľom zvyšovania kvality vzdelávania v konkrétnych študijných predmetoch,
- f) hodnotenia kvality vzdelávania poskytnutého absolventom akadémie, v súčasnosti zaradeným na pracoviskách policajnej a bezpečnostnej praxe, ako aj na úradoch a pracoviskách verejnej správy, ich nadriadenými.

Najkomplexnejšie výstupné informácie z hľadiska jednotlivých komponentov v súčasnosti uplatňovaného systému interného zabezpečovania kvality činnosti akadémie v oblasti vzdelávania získala akadémia v akademickom roku 2011/2012. Z uskutočnenej analýzy jednotlivých oblastí, uvedených v predchádzajúcom texte pod písmenami a) až f), vyplynuli dôležité informácie o praktickej realizácii vzdelávacej činnosti a súvisiacich návrhoch opatrení do budúceho obdobia, ako aj o nevyhnutnosti rešpektovania oprávnených požiadaviek na skvalitnenie systému interného zabezpečovania kvality vzdelávacej činnosti.

V ďalšej časti nášho príspevku sme hlavnú pozornosť venovali riešeniu problematiky jednotlivých komponentov systému hodnotenia kvality s akcentom na tie oblasti, ktoré z pohľadu analýz uskutočnených v hodnotenom akademickom roku považujeme za najvýznamnejšie. Pri rozbere problematiky systému interného zabezpečovania kvality v ďalšom texte tejto štúdie vychádzame predovšetkým z analýz, ktoré sme uskutočnili

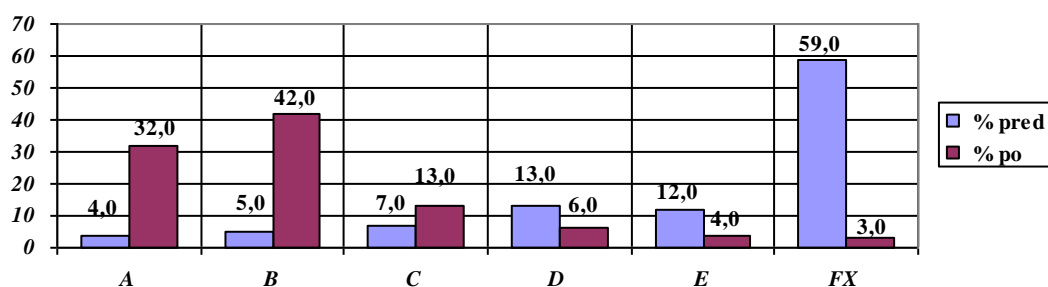
---

³ Podľa § 70 ods. 1 písm. h) zákona.

v súvislosti so spracovaním hodnotiacej správy akadémie z priebežného hodnotenia kvality poskytovaného vzdelávania predloženej Akreditačnej komisii v závere akademického roka 2011/2012⁴, uskutočnených výskumov a prieskumov v predmetnej oblasti, ako aj z poznatkov získaných v rámci kontrolnej činnosti vedenia akadémie a vedúcich katedier akadémie.

V rámci skúmaného komponentu **úrovne osvojenia si vedomostí a rozvoja zručností študentmi daného študijného programu** sme sa sústredili na sledovanie a hodnotenie nosných problematík v tejto oblasti hodnotenia.

V prvom rade, v súlade s požiadavkami ustanovení zákona a smernice akadémie o pravidlách vnútorného hodnotenia kvality vzdelávania, sme sa zamerali na *porovnanie úrovne vedomostí a zručností študentov pred absolvovaním jednotlivých vzdelávacích činností a úrovne osvojenia si vedomostí a rozvoja zručností študentmi po absolvovaní jednotlivých vzdelávacích činností*, t. j. počas vzdelávacej činnosti. Na akadémii bolo uskutočnených celkovo 8 383 vstupných a výstupných testov z 93 povinných a profilujúcich predmetov určených na základe smernice rektora a v súlade s požiadavkami kladenými na profil absolventa študijných programov prvého a druhého stupňa vysokoškolského vzdelávania realizovaných na akadémii. Porovnanie priebežnej úrovne osvojenia si vedomostí a rozvoja zručností formou vstupných a výstupných testov absolvovalo 89 % študentov dennej a externej formy štúdia zapísaných v danom akademickom roku.

Graf č. 1 Porovnanie dosiahnutej úrovne vedomostí a zručností pred absolvovaním predmetov a po ňom

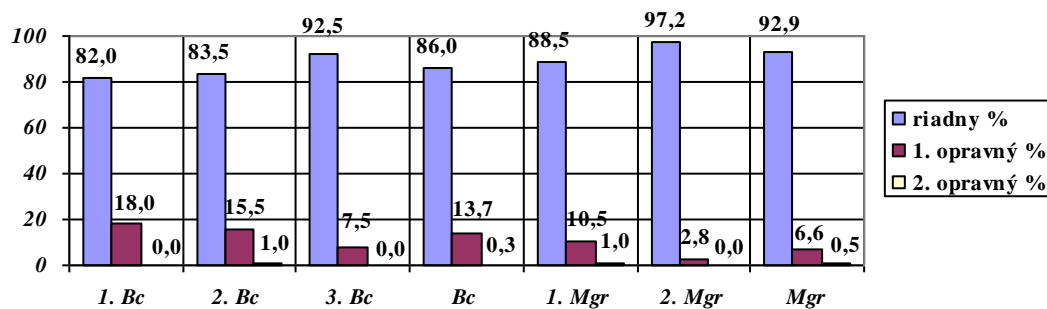
Z analýzy dosiahnutých výsledkov študentov, ktorí absolvovali vstupné testy, vyplýva, že *pred absolvovaním výučby* daných predmetov boli vedomosti a zručnosti u 84 % študentov hodnotené klasifikačnými stupňami „D“ až „FX“, pričom hodnotenie „FX“ dosiahlo až 59 % študentov. Vyššie klasifikačné stupne hodnotenia ako „D“ dosiahlo len 16 % študentov. Predpokladaným dôvodom dosiahnutia vyšších stupňov hodnotenia vo „vstupných“ testoch absolvovaných pred začatím výučby z niektorých predmetov je zrejme absolvovanie študijných predmetov s čiastočne príbuznými obsahmi, resp. základmi nadobudnutých znalostí z príslušnej odbornej problematiky, získaných časťou študentov z radov príslušníkov Policajného zboru na stredných odborných školách Policajného zboru, ako aj individuálny hlbší záujem niektorých študentov o obsahovú problematiku hodnotených študijných predmetov.

Po absolvovaní výučby daných predmetov boli vedomosti a zručnosti u 87 % preverovaných študentov hodnotené stupňami „A“ až „C“, pričom hodnotenie „A“ dosiahlo 32 % z hodnotených študentov. Nižšie stupne hodnotenia ako „C“ dosiahlo len 13 % študentov. Na základe výsledkov dosiahnutých počas realizácie vzdelávacej činnosti bolo konštatované, že priebežná úroveň kvality nadobúdania vedomostí a rozvoja zručností, ktoré

⁴ Hodnotiaca správa z priebežného hodnotenia kvality poskytovaného vzdelávania na Akadémii Policajného zboru v Bratislave v akademickom roku 2011/2012. Bratislava: Akadémia PZ, 2012. 19 s.

študenti akadémie získavajú, bola v akademickom roku 2011/2012 na zodpovedajúcej úrovni. Rezervy po absolvovaní výučby hodnotených predmetov je možné do budúcnosti vidieť v dosiahnutí prevládajúceho hodnotenia stupňom „A“ pred hodnotením stupňom „B“.

V hodnotení úrovne vedomostí študentov akadémie po realizácii vzdelávacej činnosti, najmä v režime skúškových výstupov, sa konkrétne hodnotili aj percentá študentov, ktorí úspešne zvládli všetky skúšky zapísaných predmetov daného ročníka v riadnom termíne, a percentá študentov, ktorí vykonali skúšky v opravných termínoch.

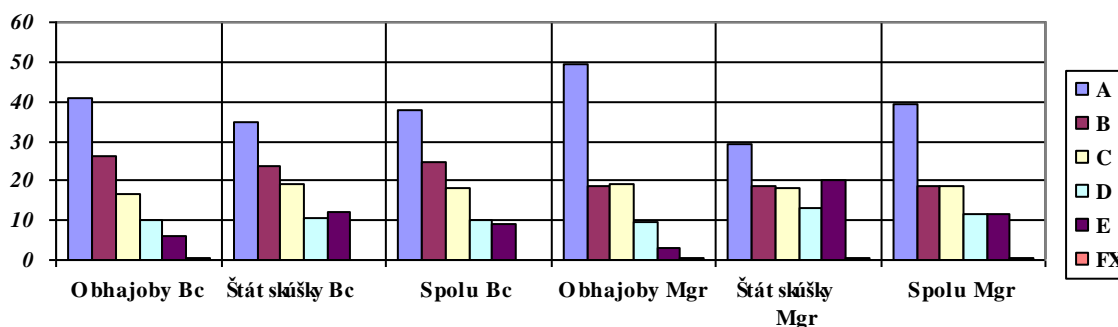
Graf č. 2 Úspešnosť študentov na skúškach zo zapísaných predmetov v jednotlivých ročníkoch

Z analýzy úspešnosti vykonania všetkých skúšok zapísaných predmetov daného ročníka študentmi v riadnom termíne vyplynulo, že v hodnotenom akademickom roku úspešne zvládlo všetky skúšky v riadnom termíne v priemere 89 % študentov akadémie. Z hľadiska porovnania jednotlivých stupňov štúdia sú výsledky v rámci realizovaných študijných programov pomerne vyrovnané, v rozpätí od 82 % úspešnosti až po 97 %-nú úspešnosť. Úspešnosť študentov akadémie v režime skúškových výstupov dokresľuje vyhodnotenie percenta študentov, ktorí vykonávali skúšky v opravných termínoch. V prvom opravnom termíne vykonalo skúšky v priemere necelých 14 % študentov bakalárskeho stupňa štúdia a necelých 7 % študentov magisterského stupňa štúdia. V druhom opravnom termíne bolo v hodnotenom akademickom roku vykonaných v priemere 0,4 % z celkového počtu opravných skúšok vykonaných v oboch stupňoch vysokoškolského vzdelávania. Zároveň tiež možno konštatovať, že v bakalárskom stupni štúdia a v magisterskom stupni štúdia je výskyt druhých opravných termínov pomerne vyrovnaný.

V hodnotení sú vyjadrené aj percentá úbytku študentov v jednotlivých ročníkoch (študenti, ktorí predčasne, neúspešne ukončili štúdium), percentá študentov, ktorí úspešne zvládli všetky skúšky zapísaných predmetov daného ročníka v riadnom termíne, percentá študentov, ktorí vykonali skúšky až v opravných termínoch. Z uskutočnenej analýzy vyplýva, že v hodnotenom akademickom roku bol celkový úbytok študentov zo študijných dôvodov 1,76 % z celkového počtu 1 367 študentov prvého a druhého stupňa vysokoškolského vzdelávania zapísaných na štúdium v akadémii na začiatku akademického roku. Uvedený počet v porovnaní s celkovým počtom zapísaných študentov sa javí ako primeraný.

Za zaujímavé v hodnotenej oblasti považujeme zistenie, že percentuálne najnižší úbytok študentov (na úrovni 1 až 2 %) bol zaznamenaný v prvých ročníkoch bakalárskeho stupňa štúdia a všeobecne v magisterskom stupni štúdia. Nižší percentuálny úbytok študentov zo študijných dôvodov, študujúcich v magisterskom stupni štúdia, považujeme za prirodzený v kontexte osvojenia si príslušného stupňa vedomostí, praktických návykov a zručností a nadobudnutia intelektuálnych spôsobilostí v bakalárskom stupni štúdia, ktoré študenti následne uplatnili v štúdiu magisterskom, ako aj v kontexte rozvoja osobnosti ako celku, motivácie absolventov magisterského stupňa štúdia, najmä v súvislosti s možnosťami ich následného uplatnenia v praxi.

Ďalšou sledovanou oblasťou v rámci komponentu úrovne osvojenia si vedomostí a rozvoja zručností študentmi daného študijného programu v systéme interného zabezpečovania kvality vzdelávania poskytovaného na akadémii je *hodnotenie študentov dosiahnuté pri obhajobe záverečných prác a na štátnych skúškach*. Vo vyjadrení úspešnosti študentov uvádzame percentuálny podiel dosiahnutého hodnotenia podľa jednotlivých klasifikačných stupňov A až FX.

Graf č. 3 Úspešnosť študentov pri obhajobe záverečných prác a na štátnych skúškach (v %)

Z analýzy výsledkov percentuálneho zastúpenia hodnotení „A až E“ na obhajobe záverečných prác a štátnych skúškach vo všetkých uskutočňovaných študijných programoch a v oboch stupňoch vysokoškolského štúdia v hodnotenom akademickom roku vyplýva, že 49 % študentov dosiahlo hodnotenia „A“ a „B“. Hodnotenia „C“ až „E“ dosiahlo 50 % študentov. Tieto hodnotenia dosiahli študenti na obhajobe záverečných prác a štátnych skúškach v riadnych a opravných termínoch. Zostávajúce 1 % študentov absolvovalo opravné termíny obhajob a štátnych skúšok v závere akademického roku. Celkové percentuálne zastúpenie hodnotení „A, až E“ poukazuje v rámci klasifikácie na vcelku vyrovnaný pomer hodnotení „výborne“ a „veľmi dobre“ oproti ostatným klasifikačným stupňom hodnotenia.

Významnú, a v istom slova zmysle sumarizujúcu, oblasť sledovania a vyhodnocovania v rámci skúmaného komponentu systému interného zabezpečovania kvality vzdelávania predstavuje *hodnotenie dosiahnutého stavu vedomostí a zručností študentov akadémie po absolvovaní jednotlivých vzdelávacích činností a jeho porovnanie so stavom v súlade s požiadavkami na profil absolventa* daného študijného programu.

Z analýzy uskutočnenej v procese vyhodnocovania úrovne vedomostí študentov počas realizácie vzdelávacej činnosti (najmä v režime priebežného hodnotenia), úrovne vedomostí študentov po realizácii vzdelávacej činnosti (najmä v režime skúškových výstupov) a z jej porovnania s úrovňou určenou podľa profilov absolventov štyroch hodnotených študijných programov prvého a druhého stupňa vysokoškolského vzdelávania vyplýva, že profil absolventa jednotlivých študijných programov sa darí naplňať v podstatne úspešne. Teoretické vedomosti, praktické spôsobilosti a zručnosti, ako aj doplnujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti vyplývajúce z vymedzeného odborného profilu absolventa v jednotlivých študijných odboroch, ako aj v konkrétnych akreditovaných študijných programoch akadémie sú vo vzdelávacom procese plne akceptované.

V samotnom mechanizme hodnotenia za základ porovnania priebežnej úrovne osvojenia si vedomostí a rozvoja zručností študentmi študijných programov počas vzdelávacej činnosti boli – v súlade so smernicou akadémie – určené povinné a povinne voliteľné predmety tak, aby sa v analýze odrazilo hodnotenie znalostí čo najviac reprezentujúcich predovšetkým nosné témy, ale i ďalšie témy jadra znalostí príslušného študijného odboru premietajúce sa v jednotlivých profiloch absolventov daných akreditovaných študijných programov. Záver o úspešnosti naplňania profilu absolventa potvrdzuje aj skutočnosť, že medzi študijnými predmetmi s najúspešnejšie realizovanými skúškami (režim skúškových výstupov) sa

nachádza približne 80 % predmetov reprezentujúcich nosné témy jadra znalostí v rámci profilov absolventov študijných programov, a tiež vykonaná analýza výsledkov percentuálneho zastúpenia hodnotení „A až C“ na obhajobe záverečných prác a štátnych skúškach v hodnotenom akademickom roku.

Sledovanie a vyhodnocovanie používaných metód vzdelávania so snahou identifikovať ich prípadné nedostatky a prijať opatrenia na ich odstránenie patrí k ďalším komponentom systému interného zabezpečovania kvality činnosti akadémie v oblasti vzdelávacej činnosti.

Hodnotenie efektívnosti jednotlivých foriem a najmä metód vzdelávania sa odvíja od uvedených hodnotení výsledkov zisťovania úrovne vedomostí študentov počas realizácie vzdelávacej činnosti, najmä v režime priebežného hodnotenia, ako aj z výsledkov zisťovania úrovne vedomostí študentov po realizácii vzdelávacej činnosti, predovšetkým v režime skúškových výstupov.

Organizačné formy uplatňované vo výučbe študijných predmetov zaradených do študijných plánov jednotlivých študijných programov vyplývajú z charakteru týchto predmetov (spoločensko-vedných predmetov, právnych predmetov, predmetov zabezpečujúcich odbornú profiláciu či špecializáciu študentov – tzv. odborno-bezpečnostných predmetov, ako aj ďalších, ktorých výučba prispieva k napĺňaniu jadra znalostí študijného odboru). Formy výučby, z pohľadu katedier garantujúcich výučbu jednotlivých predmetov, sú rozvrhnuté v požadovanom, resp. potrebnom pomere prednášok, seminárov a cvičení. Od uplatňovaných foriem výučby sa odvíja voľba metód výučby používaných učiteľmi. V akadémii sa dlhodobo presadzuje tendencia uplatňovania aktivizujúcich metód výučby. V oblasti skvalitňovania procesualnej stránky výučby prehĺbením metodologickej práce katedier konštatujeme každoročne istý posun vpred, zároveň však požiadavku širšieho uplatňovania aktivizujúcich metód výučby považujeme za trvalú úlohu. Podľa výsledkov dosiahnutých v hodnotenom akademickom roku, interpretovaných v predchádzajúcich častiach štúdie, sa situácia vo využívaných metódach javí ako štandardná.

Z konkrétnych poznatkov k tejto problematike získaných z porád a metodických zasadnutí katedier, z hospitačnej činnosti vedúcich katedier, ale najmä z poznatkov získaných od študentov v rámci uskutočnených prieskumov a výskumov⁵ však vyplývajú požiadavky na ďalšie posilnenie praktickej stránky výučby, najmä v bakalárskom stupni štúdia. V uplatňovaných organizačných formách (najmä cvičeniach) sa to premieta v požiadavke na širšie využitie metód zameraných na aplikáciu osvojených vedomostí na praktických príkladoch (prípadové štúdie, situačné metódy a pod.), čo potvrdzuje naše vnímanie požiadavky na širšie uplatňovanie aktivizujúcich metód výučby ako úlohy trvalej, adresovanej všetkým vyučujúcim akadémie. Preto metodická práca katedier musí byť trvalo zameraná na uplatňovanie takých metodických postupov, ktoré motivujú študentov k aktívnej účasti na výučbe, pomáhajú rozvíjať samostatnosť a tvorivé myslenie študentov a vytvárajú tak podmienky na rozvoj ich intelektuálnych spôsobilostí, tímovú spoluprácu a účinnú komunikáciu, ktoré patria ku kľúčovým kompetenciám absolventov vysokej školy.

Systém interného zabezpečovania kvality vzdelávania poskytovaného na akadémii v rámci ďalšieho svojho komponentu sa zameriava aj na **sledovanie a vyhodnocovanie pravidiel overovania nadobúdania vedomostí a rozvoja zručností so snahou identifikovať ich prípadné nedostatky a prijať opatrenia na ich odstránenie.**

---

⁵ Bližšie: WÄLDL, E., FRIESSE, L. *Názory študentov na kvalitu výučby, prácu učiteľov a ich študijná spokojnosť v akademickom roku 2011/2012. Záverečná výskumná správa*. Bratislava : Akadémia PZ, 2012. 149 s.

Z analýzy problému vyplýva, že zmena formy priebežného hodnotenia nadobudnutých vedomostí v rámci uplatňovaných klasifikačných a diagnostických metód s možnosťou okamžite reagovať na zistené nedostatky transferu vedomostí úzko súvisí so skvalitňovaním metodiky výučby v jednote všetkých metód uplatňovaných v rámci jednotlivých etáp vyučovacieho procesu. V pedagogickej literatúre sa opisuje veľký počet rozličných metód vyučovacieho procesu z hľadiska rôznych klasifikačných kritérií, vrátane metód kontroly a hodnotenia výsledkov učebno-poznávacjej činnosti študentov.⁶ V súvislostiach praktického uplatňovania týchto metód je potrebné považovať katedry a ich učiteľov za autonómne subjekty.

Požiadavky na získanie kreditov v rámci priebežného a záverečného hodnotenia študentov sú premietnuté v informačných listoch a tematických plánoch vyučovacích predmetov. Kritériá na klasifikáciu v realizácii záverečného hodnotenia pri skúškach a spravidla aj priebežného hodnotenia sa premietajú v študijnom poriadku. Z poznatkov získaných z katedier akadémie, z hospitačnej činnosti, ako aj z uskutočnených výskumov a prieskumov medzi študentmi je však ako nedostatok, časťou učiteľov i študentov, vnímaná istá nejednotnosť kritérií hodnotenia aktivít študentov v rámci priebežného hodnotenia v aktívnych formách výučby uplatňovaných katedrami. Absentuje jednotiace kritérium bodového ohodnotenia na záverečné hodnotenie predmetu alebo na umožnenie postupu študenta na skúšku, premietnuté v internom predpise akadémie. Opatrením na skvalitnenie kontrolnej a hodnotiacej činnosti bude zavedenie jednotného bodového systému na hodnotenie absolvovania predmetu, ktorý navrhujeme doplniť do ustanovení študijného poriadku akadémie v priebehu akademického roku 2012/2013.⁷

V súvislosti so záverečným, finálnym hodnotením študentov sa na základe získaných poznatkov zároveň identifikuje všeobecná potreba koncipovania skúšobných otázok na postupové skúšky a štátne skúšky tak, aby predovšetkým v odbornobezpečnostných, ďalších profilujúcich predmetoch, právnych predmetoch, ale aj v ďalších, v závislosti od ich povahy, bola obligatórne súčasťou otázok položených študentovi otázka praktickej, aplikačnej povahy. Keďže v časti vyučovaných odbornobezpečnostných a právnych predmetov sa takýto postup vo vzťahu k obsahu a štruktúre otázok už čiastočne uplatňuje, ide o zabezpečenie rozšírenia tejto praxe na všetky predmety, kde to ich odborný obsah umožňuje. So zohľadnením charakteru praktickej otázky položenej študentovi je potrebné zväziť spracovanie úlohy, spravidla v písomnej podobe.

Súčasne realizované formy finálneho hodnotenia výstupov študentov v akadémii, podľa uvedených poznatkov z ich hodnotenia, vcelku naplňajú požiadavku, aby tieto, najmä v kontexte formy a obsahu skúšky, boli objektívne vyjadriteľné a overiteľné. Preto vzhľadom na obsah predmetov a charakter výučby v podstate akadémia zotrúva pri formách finálneho hodnotenia, ktoré má uvedené v informačných listoch predmetov, s prevažujúcou ústnou formou skúšky. Zároveň, ale v intenciách poznatkov z uskutočnených analýz, boli katedry akadémie metodicky usmernené k posilneniu aplikačného charakteru skúšobných otázok už v ich príprave na postupové skúšky do skúškového obdobia na zimný a letný semester akademického roku 2012/2013 a tiež v príprave otázok na štátne skúšky.

Hodnotenie kvality vzdelávania samotnými študentmi, ktorí majú možnosť minimálne raz ročne formou anonymného dotazníka vyjadriť sa o kvalite obsahu

---

⁶ Napr. MOJŽÍŠEK, L. *Vyučovacie metódy*. 2. vyd. Praha : SPN, 1977, TUREK, I. *Zvyšovanie efektívnosti vyučovacieho procesu*. Bratislava : Metodické centrum, 1997, PETLÁK, E. *Všeobecná didaktika*. Bratislava : Iris, 2004.

⁷ S jednoznačným vyjadrením klasifikačných požiadaviek na hodnotenie predmetu počítá aj odporúčaný vzor informačného listu, ktorý tvorí prílohu návrhu novely vyhlášky MŠ SR o kreditovom systéme štúdia, ktorá je v súčasnosti v legislatívnom procese.

vyučovaných predmetov, jednotlivých foriem realizovanej výučby, preverovania vedomostí študentov a o prístupoch učiteľov k študentom v rámci vyučovacieho procesu predstavuje ďalší významný komponent systému interného zabezpečovania kvality vzdelávania poskytovaného na akadémii.

Poznanie skutočnosti, ako subjektívne študenti tieto procesy hodnotia, ako sa s podmienkami a jednotlivými stránkami vzdelávacieho procesu vyrovnávajú, je, okrem iného, potrebné na jeho kvalitné riadenie a zabezpečenie. Na akadémii je v súčasnosti už dlhodobá tradícia výskumu názorov študentov interného štúdia na kvalitu výučby jednotlivých predmetov a na prácu učiteľov a katedier. Bola založená počnúc akademickým rokom 1998/1999. Výskum názorov študentov bol v súlade s ustanoveniami zákona uskutočnený aj v akademickom roku 2011/2012.⁸

Cieľom výskumu bolo umožniť študentom akadémie vysloviť ich názor na kvalitu absolvovanej výučby a na prácu učiteľov v realizácii vyučovacieho procesu. Hlavná pozornosť bola v uskutočnenom výskume venovaná získaniu údajov, ktoré umožnia hodnotenie úrovne kvality výučby jednotlivých predmetov v daných študijných programoch.

Objektom výskumu bola výučba na akadémii realizovaná v akademickom roku 2011/2012 a predmetom výskumu bola kvalita systému vzdelávacej činnosti uskutočňovaná učiteľmi v jednotlivých vyučovaných predmetoch z hľadiska kvality:

- obsahovej stránky výučby (predstavy študentov o možnosti využitia osvojených vedomostí, získaných intelektuálnych spôsobilostí, praktických návykov a zručností v ich budúcej profesionálnej činnosti),
- procesuálnej stránky výučby (hodnotenie využívania motivačných a aktivizačných metód vyučovania),
- odbornej úrovne a pedagogickej spôsobilosti učiteľov vyučujúcich jednotlivé predmety.

V získavaní názorov študentov na kvalitu vzdelávacieho procesu bola využitá metóda dotazníka.⁹ V dotazníku boli uplatnené štruktúrované otázky, s uvedením alternatív odpovedí, a otázky neštruktúrované, s možnosťou voľných odpovedí študentov. Konštrukcia jednotlivých otázok v dotazníku umožnila vzájomné porovnávanie názorov študentov na posudzovanie kvality výučby v jednotlivých predmetoch v danom ročníku.

V hodnotení odpovedí sa uplatnila päťstupňová škála hodnotenia:

- 1 – veľmi vysoké, pozitívne hodnotenie (rozhodne áno)
- 2 – skôr pozitívne hodnotenie (skôr áno)
- 3 – priemerné hodnotenie (niekedy áno, niekedy nie)
- 4 – skôr negatívne hodnotenie (skôr nie)
- 5 – veľmi vysoké negatívne hodnotenie (rozhodne nie).

Súbor pre výskum v akademickom roku 2011/2012 bol vytvorený na základe dobrovoľnej účasti študentov denného bakalárskeho a magisterského stupňa štúdia v jednotlivých študijných programoch. Počet zúčastnených študentov predstavoval v oboch stupňoch štúdia v rámci priemeru všetkých ročníkov celkom 67,64 % z celkového počtu študentov daných študijných programov.

V kontexte skúmanej problematiky systému interného zabezpečovania kvality vzdelávacej činnosti akadémie a jej hodnotenia sa v analýze názorov študentov bakalárskeho a magisterského stupňa štúdia študijných programov uplatňovaných na akadémii zameriame

---

⁸ WÄLDL, E., FRIESSE, L. *Názory študentov na kvalitu výučby, prácu učiteľov a ich študijná spokojnosť v akademickom roku 2011/2012. Záverečná výskumná správa.* Bratislava : Akadémia PZ, 2012. 149 s. a prílohy.

⁹ Uplatnená metodika a dotazník výskumu: SEKNIČKA, J., BLAŽEK, V. *Názory študentov na kvalitu výučby a prácu učiteľov a ich študijná spokojnosť v akademickom roku 2005/2006,* Bratislava: Akadémia PZ, 2006.

na vybrané otázky jednotlivých stránok výučby, ktoré podľa nášho názoru najviac vystihujú problematiku kvality vzdelávacej činnosti a jej hodnotenia v názoroch študentov.

V hodnotení kvality obsahovej stránky výučby, v súvislosti s hodnotením úrovne osvojenia si vedomostí a rozvoja zručností študentmi daného študijného programu, kde sa posudzuje stav pred absolvovaním jednotlivých vzdelávacích činností a zároveň po absolvovaní jednotlivých vzdelávacích činností, pozornosť spomedzi viacerých študentom položených otázok upriamujeme na otázku, či obsah hodnotených predmetov umožnil študentom akadémie osvojenie si teoretických vedomostí a praktických zručností potrebných na ich budúcu profesijnú činnosť (ďalej len „*potrebnosť obsahu pre prax*“).¹⁰

Z vyhodnotenia údajov zistených v bakalárskom stupni štúdia vyplýva, že študenti bakalárskeho štúdia obsah výučby predmetov, z hľadiska potrebnosti obsahu pre prax, zaradujú podľa úrovni hodnotenia väčšinou na hranici pozitívneho hodnotenia. V jednotlivých ročníkoch magisterského stupňa štúdia je obsah výučby absolvovaných predmetov z hľadiska potrebnosti obsahu pre prax študentmi hodnotený kritickejšie. Z porovnania výsledkov dosiahnutých na základe hodnotení študentov v rámci skúmania obsahovej stránky výučby vyplýva, že v magisterskom stupni štúdia dochádza, v rámci hodnotiacej škály, k posunu hodnotení ku kategóriám priemerného a v niektorých študijných predmetoch aj skôr negatívneho hodnotenia. Subjektívne dôvody tohto hodnotiaceho postoja študentov magisterského štúdia k posudzovaniu kvality obsahu výučby z hľadiska potrebnosti obsahu pre prax môžeme zrejme vnímať v kontexte vedomostí, zručností, schopností a intelektuálnych spôsobilostí nadobudnutých predchádzajúcim bakalárskym štúdiom na akadémii a istého stupňa spôsobilosti utvoriť si obraz o možnosti uplatnenia osvojených teoretických vedomostí, praktických návykov a zručností v ich budúcej profesionálnej činnosti.

Zo zistených údajov k hodnoteniu kvality obsahov vyučovaných predmetov však zároveň vyplýva, že z hľadiska osvojovania si teoretických vedomostí a praktických zručností potrebných na budúcu profesijnú činnosť študentov akadémie, najmä na výkon funkcií špecialistov a riadiacich funkcií v bezpečnostných službách je potrebné, aby v predmetoch nachádzajúcich sa v hodnotiacej škále v kategórii priemerného hodnotenia, či skôr negatívneho hodnotenia, učitelia venovali pozornosť zvyšovaniu kvalitatívnej úrovne obsahu výučby. Táto požiadavka zhodne vyplýva aj z poznatkov vedenia akadémie a vedúcich katedier získaných z uskutočňovanej hospitačnej činnosti.

V rámci **hodnotenia kvality procesualnej stránky výučby** pozornosť spomedzi viacerých, vo výskume študentom položených otázok upriamujeme na otázku, či bola výučba hodnotených predmetov nápaditá a či učitelia vo výučbe využívali aktivizujúce metódy výučby (ďalej len „*uplatňovanie aktivizujúcich metód*“). Zároveň, z hľadiska študijnej aktivity študentov akadémie, v kontexte hodnotenia úrovne vedomostí študentov akadémie po realizácii vzdelávacej činnosti, najmä v režime skúškových výstupov, upriamili sme pozornosť aj na otázku, či príprava na získanie zápočtu, na zvládnutie semestrálnej skúšky v hodnotenom predmete vyžadovala systematické priebežné štúdium počas celého semestra.¹¹

Z vyhodnotenia údajov získaných v bakalárskom stupni štúdia vyplýva, že k uplatňovaniu aktivizujúcich metód vo výučbe sa študenti vyjadrujú v rozmedzí veľmi vysokého pozitívneho hodnotenia a skôr pozitívneho hodnotenia. V jednotlivých ročníkoch

---

¹⁰ WÄLDL, L., FRIESSE, L. Názory študentov na kvalitu výučby, prácu učiteľov a ich študijná spokojnosť v akademickom roku 2011/2012. Bratislava: Akadémia PZ, 2012, s. 8–10, 21–23, 34–37, 48–51, 62–66, 77–80, 91–93, 104–106, 117–121, 132–136.

¹¹ WÄLDL, L., FRIESSE, L. Názory študentov na kvalitu výučby, prácu učiteľov a ich študijná spokojnosť v akademickom roku 2011/2012. Bratislava: Akadémia PZ, 2012, s. 11–17, 24–30, 38–44, 52–58, 66–73, 81–87, 94–100, 107–113, 121–128, 136–142.

magisterského stupňa štúdia je uplatňovanie aktivizujúcich metód vo výučbe, obdobne ako obsah výučby absolvovaných predmetov z hľadiska potrebnosti pre budúcu profesionálnu činnosť, hodnotené kritickejšie.

Prezentované výsledky získané analýzou názorov študentov potvrdzujú poznatky vedenia akadémie a vedúcich katedier prezentované v predchádzajúcich častiach štúdie. Skutočnosť, že v skúmanej otázke sa hodnotenie študentov pohybuje skôr v kategórii priemerného hodnotenia, vyvoláva otázky aj v súvislosti s tým, že prevažná časť učiteľov akadémie, a nielen mladších či začínajúcich, absolvovala doplňujúce pedagogické štúdium, v rámci ktorého sa problematike moderných vyučovacích metód venovala primeraná pozornosť. Trvalý dôraz na uplatňovanie aktívnych metód výučby zostáva jednou z prioritných úloh, ktorá je adresovaná všetkým učiteľom akadémie, s nevyhnutným uplatňovaním kontrolnej a usmerňujúcej funkcie zo strany vedúcich zamestnancov a realizáciou metodických zamestnaní jednotlivými katedrami.

V hodnotení kvality procesualnej stránky výučby sa výskum zamerlal tiež na zistenie názorov študentov na otázku, či príprava na získanie zápočtu alebo na zvládnutie semestrálnej skúšky v hodnotenom predmete vyžadovala systematické priebežné štúdium počas celého semestra (ďalej len „príprava na zápočty a skúšky“). Na základe analýzy získaných hodnotení študentov môžeme konštatovať, podobne ako pri vyhodnocovaní predchádzajúcej otázky, že hodnotenie študentov sa pohybuje skôr v kategórii priemerného hodnotenia. Študenti bakalárskeho štúdia v hodnotení prípravu na zápočty a skúšky zaraďujú na hranici skôr pozitívneho hodnotenia a priemerného hodnotenia. Študenti tretieho ročníka bakalárskeho štúdia v hodnotení prípravy na zápočty a skúšky nezaraďujú na hranici veľmi vysokého pozitívneho hodnotenia ani jeden predmet. Študenti magisterského stupňa štúdia sú kritickejší aj v hodnotení prípravy na zápočty a skúšky. Študenti druhého ročníka magisterského štúdia v hodnotení prípravy na zápočty a skúšky vyjadrujú skôr pozitívne hodnotenie, ale až šesť predmetov hodnotia skôr negatívne.

Z analýzy hodnotiacich stanovísk študentov, ako aj z poznatkov z hospitačnej činnosti možno vyvodit' záver, že v pomerne značnej časti študijných predmetov sa zo strany vyučujúcich nevyžaduje od študentov systematická príprava na každodennú výučbu hodnotených predmetov. Zrejme ide o dôsledok vynechávania zadávania konkrétnych úloh na samostatnú prácu študentom v mimovyučovacom čase a následnej nedostatočnej systematickej kontrolnej a hodnotiacej činnosti. To sa spravidla premieta v prístupe časti študentov k ich príprave na aktívne formy výučby, keď sa vo svojich študijných aktivitách orientujú skôr na osvojovanie si časti vedomostí potrebných na zvládnutie semestrálnej skúšky či zápočtu v bezprostrednej príprave v čase skúškového obdobia.

Výsledky prezentované v rozbere systémového komponentu úrovne osvojenia si vedomostí a rozvoja zručností študentmi vo vyučovaných predmetoch daného študijného programu, najmä pri posudzovaní stavu po absolvovaní jednotlivých vzdelávacích činností v režime skúškových výstupov (vrátane hodnotení na obhajobách záverečných prác a štátnych skúškach), napriek tomu preukazujú pomerne vysoký stupeň úspešnosti študentov akadémie. V kontexte hodnotiacich stanovísk študentov si však treba uvedomiť, že vedomosti, ktoré neboli študentmi osvojované postupne v rámci systematickej prípravy v priebehu semestra nie sú dlhodobého či trvalého charakteru, podobne ako v krátkom čase osvojené návyky a zručnosti. Učители preto stoja pred úlohou naučiť študentov systematicky a priebežne sa pripravovať na výučbu v aktívnych formách výučby, a tak ich viesť k získavaniu vedomostí, návykov a zručností trvalého charakteru, ktoré zúročia v bezprostrednej príprave na splnenie podmienok na získanie zápočtu alebo zvládnutie postupovej či štátnej skúšky a neskôr i na uplatnenie získaných vedomostí v bezpečnostnej praxi. To môžu učители dosiahnuť len širším uplatňovaním aktivizujúcich metód výučby a vyvíjaním určitého pedagogického tlaku na

študentov zadávaním náročných otázok a úloh na samostatné štúdium v mimovyučovacom čase, s následnou náročnou kontrolou ich plnenia.

V *hodnotení odbornej úrovne výučby a pedagogickej spôsobilosti učiteľov* pozornosť spomedzi viacerých (študentom vo výskume položených) otázok upriamujeme na otázku, či obsah a kvalita výučby v hodnotených predmetoch bola nad rámec textu učebnice alebo dostupných učebných textov, a na otázku, či sa študenti dozvedeli niečo viac než z dostupnej povinnej a odporúčanej literatúry (ďalej len “*kvalita výučby*”). Zároveň sme upriamili pozornosť aj na otázku, či študenti súhlasia s názorom, že učitelia vyučujúci hodnotený predmet sú aj skúsení špičkoví odborníci v danej problematike.¹²

Vyhodnotením získaných údajov bolo zistené, že v bakalárskom stupni štúdia kvalitu výučby študenti v rámci vyučovaných predmetov hodnotia v rozmedzí skôr pozitívneho až priemerného hodnotenia. V jednotlivých ročníkoch magisterského stupňa štúdia je hodnotenie kvality výučby študentmi porovnateľné s úrovňou hodnotenia študentov bakalárskeho štúdia. Porovnaním kvality výučby v jednotlivých ročníkoch a stupňoch štúdia možno súhrnne konštatovať, že kvalita výučby je hodnotená prevažne na hladine skôr pozitívneho hodnotenia a priemerného hodnotenia, pričom s výnimkou tretieho ročníka bakalárskeho štúdia sa vyššie percento študentov prikláňa k priemernému hodnoteniu.

Z uvedených hodnotiacich stanovísk študentov vyplýva zvýšená požiadavka vysokej odbornosti na vyučujúcich profilujúcich predmetov, ktoré sú hodnotené na hladine priemerného hodnotenia. Je preto potrebné vyvinúť úsilie, aby bola interpretácia obsahov, najmä odborných predmetov, v budúcnosti prezentovaná aj nad rámec dostupnej povinnej a odporúčanej literatúry. Konkrétne vo vyhodnocovaní otázky, či študenti súhlasia s názorom, že učitelia vyučujúci hodnotený predmet sú skúsení špičkoví odborníci (ďalej len “*odborná spôsobilosť učiteľa*”) študenti bakalárskeho štúdia zaraďujú hodnotenie učiteľov na hranici veľmi vysokého pozitívneho hodnotenia vo väčšine vyučovacích predmetov v rámci oboch študijných programov.

Z uskutočnenej analýzy názorov študentov na kvalitu výučby, prácu učiteľov a ich študijnú spokojnosť a porovnania výsledkov dosiahnutých v akademickom roku 2011/2012 s výsledkami z predchádzajúcich dvoch akademických rokov ďalej vyplýva, že kvalita výučby z hľadiska obsahovej stránky a procesualnej stránky, ako aj kvality odbornej úrovne pedagogickej spôsobilosti učiteľov vyučujúcich jednotlivé predmety je v niektorých študijných predmetoch opakovane hodnotená v rámci škály na hladine veľmi vysokého pozitívneho hodnotenia a naopak, v niektorých predmetoch opakovane, až na hladine priemerného, prípadne skôr negatívneho hodnotenia.¹³

Tejto skutočnosti je a bude venovaná zo strany vedenia akadémie a vedúcich katedier primeraná pozornosť s prijímaním príslušných opatrení predovšetkým v súvislosti s prehĺbovaním odbornej kvalifikácie vyučujúcich, s akcentom na predmety opakovane hodnotené v kategórii skôr negatívneho hodnotenia. Na výsledky získané realizovaným výskumom sa reaguje na poradách vedenia akadémie, poradách katedier a získané poznatky predstavujú východiská na ďalšie skvalitnenie výučby na akadémii.

¹² WÄLDL, E., FRIESSE, L. *Názory študentov na kvalitu výučby, prácu učiteľov a ich študijnú spokojnosť v akademickom roku 2011/2012. Záverečná výskumná správa.* Bratislava : Akadémia PZ, 2012. 149 s. a prílohy.

¹³ Porovnaj: WÄLDL, E., FRIESSE, L. *Názory študentov na kvalitu výučby, prácu učiteľov a ich študijnú spokojnosť v akademickom roku 2011/2012. Záverečná výskumná správa.* Bratislava : Akadémia PZ, 2012. 149 s. a prílohy.; WÄLDL, E., FRIESSE, L. *Názory študentov na kvalitu výučby, prácu učiteľov a ich študijnú spokojnosť v akademickom roku 2010/2011. Záverečná výskumná správa.* Bratislava : Akadémia PZ, 2011. 119 s. a prílohy; HALÁDIK, J., EBERTOVÁ, D. *Názory študentov na kvalitu výučby, prácu učiteľov a ich študijnú spokojnosť v akademickom roku 2009/2010. Záverečná výskumná správa.* Bratislava : Akadémia PZ, 2010. 108 s.

Aj keď v realizovanom výskume názorov študentov boli vyjadrené mnohé subjektívne názory, k jeho výsledkom je potrebné pristupovať ako k zdroju relevantných informácií. Akademickí funkcionári a vedecko-pedagogickí zamestnanci akadémie dlhodobo venujú pozornosť potrebe existencie spätnej väzby o ich vzdelávacom pôsobení a potrebe poznať názor na ich vzdelávaciu činnosť z pohľadu študentov. Uvedené poznanie predstavuje jeden z významných zdrojov informácií, ktoré môžu podstatným spôsobom prispieť k vyššej efektívnosti vzdelávania a profesijnej prípravy študentov, ale aj rozvoja pedagogického majstrovstva učiteľov akadémie.

K ďalším komponentom systému interného zabezpečovania kvality činnosti akadémie v oblasti vzdelávacej činnosti patrí **realizácia autoevalvácie vzdelávania na úrovni katedier, ktorá každoročne smeruje k analýze pozitívnych a negatívnych stránok poskytovaného vzdelávania s cieľom zvyšovania kvality vzdelávania v konkrétnych študijných predmetoch.**

Sebahodnotenie katedier sa realizuje v dvoch základných rovinách. Ide o *hodnotenie kvalifikačného rastu vedecko-pedagogických zamestnancov* a ich odbornej spôsobilosti a v druhej rovine o *sebahodnotenie katedier zamerané na vyhodnocovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych ukazovateľov hodnotenia úrovne osvojenia si vedomostí a rozvoja zručností študentmi* daného študijného programu.

Hodnotenie kvalifikačného rastu vedecko-pedagogických zamestnancov a najmä ich odbornej spôsobilosti sa realizuje s využitím spätnej väzby v rámci poznatkov získaných z prieskumov a výskumov realizovaných vo vzťahu k pracoviskám bezpečnostnej praxe a verejnej správy a študentom akadémie, ako aj z poznatkov vedúcich katedier a vedenia akadémie z kontrolnej činnosti. V rámci kvalifikačného rastu sa sleduje a vyhodnocuje realizácia plnenia plánov kvalifikačného rastu katedry v oblasti realizácie a úspešného ukončenia doktorandského štúdia a habilitačného konania učiteľov katedry, ďalej realizácia a úspešné ukončenie doplňujúceho pedagogického štúdia, ako aj rozvoj jazykových kompetencií učiteľov. Ďalším zo sledovaných ukazovateľov je rozvíjanie odborných kontaktov katedry a jej učiteľov s pracoviskami bezpečnostnej praxe a verejnej správy, ako aj periodická realizácia odborných stáží vedecko-pedagogických zamestnancov na týchto pracoviskách s hodnotením ich výsledkov.

Katedry vyhodnocujú aj publikačné aktivity svojich učiteľov. Vo vzťahu k vzdelávacej činnosti najmä so zameraním na tvorbu učebníc, monografií, skript a ďalších učebných pomôcok pre študentov. Zo strany akademických funkcionárov sa v tejto oblasti dôraz kladie na činnosť katedier profilujúcich odborné zameranie študentov. Významné hodnotiace kritérium predstavujú výsledky hospitačnej činnosti, ktoré sú vo vzťahu k jednotlivým učiteľom prerokúvané na úrovni vedúcich katedier, a v prípade potreby sú prijímané príslušné odporúčania, prípadne opatrenia zo strany akademických funkcionárov.

V súlade s dvomi významnými komponentmi systému interného zabezpečovania kvality činnosti akadémie v oblasti vzdelávacej činnosti tvorí neoddeliteľnú súčasť sebahodnotenia katedier vyhodnocovanie názorov študentov na kvalitu výučby jednotlivých predmetov a činnosť konkrétnych učiteľov, ako aj hodnotenie absolventov akadémie priamymi nadriadenými, po ich zaradení do pracovnej činnosti, z hľadiska ich uplatniteľnosti v praxi. Uvedené hodnotenia sú predmetom rokovaní katedier s prijímaním príslušných opatrení.

V druhej rovine je sebahodnotenie katedier zamerané na vyhodnocovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych ukazovateľov hodnotených v predchádzajúcich častiach skúmaného komponentu úrovne osvojenia si vedomostí a rozvoja zručností študentmi daného študijného programu. Sleduje a vyhodnocuje sa realizácia vstupných a výstupných testov v rámci priebežného hodnotenia kvality osvojovania si vedomostí, schopností a zručností vo vyučovaných predmetoch. V režime záverečného hodnotenia zápočtami a skúškami

predmetov vyučovaných katedrami, počty zápočtov a skúšok úspešne vykonaných v riadnom termíne, počty prvých a druhých opravných termínov a úspešnosť na obhajobách záverečných prác a štátnych skúškach, pokiaľ ich katedry realizujú.

Ďalším zo sledovaných ukazovateľov je zapájanie sa katedry do študentskej vedeckej odbornej činnosti organizovaním a vedením odborných prác v rámci ŠVOČ. Významné hodnotiace kritérium v prípade katedier garantujúcich odbornú prax študentov predstavuje participácia učiteľov na obsahovom a organizačnom zabezpečení, kontrole a vyhodnocovaní výsledkov odbornej praxe študentov akadémie. Vyhodnocovanie uvádzaných hodnotiacich kritérií predstavuje východisko pre prijímanie príslušných odporúčaní a opatrení na ďalšie skvalitnenie vzdelávacej činnosti katedry a jej vedecko-pedagogických zamestnancov v rámci tejto hodnotiacej roviny. Katedry jedenkrát ročne prerokúvajú hodnotenie svojej činnosti v oblasti vzdelávania, ktoré predkladajú prorektorovi pre pedagogickú činnosť akadémie. Sebahodnotenie katedier je tiež súčasťou porád prorektora pre pedagogickú činnosť s vedúcimi katedier a výsledky kontrolnej činnosti na úseku vzdelávania sú priebežne hodnotené na úrovni porád vedenia akadémie.

Dôležitý komponent systému interného zabezpečovania kvality činnosti akadémie v oblasti vzdelávacej činnosti predstavuje **prieskum názorov na hodnotenie absolventov akadémie z hľadiska nadobudnutých vedomostí, intelektuálnych spôsobilostí, zručností, návykov, schopností a osobnostných vlastností priamymi nadriadenými, po ich zaradení do pracovnej činnosti, z hľadiska ich uplatniteľnosti v praxi.**¹⁴

Prieskum bol realizovaný v súlade s ustanovením § 87a ods. 2, písm. b) zákona a smernice akadémie o pravidlách vnútorného hodnotenia kvality vzdelávania v závere akademického roka 2011/2012.

Cieľom prieskumu bolo umožniť nadriadeným vysloviť ich *názor na kvalitu pripravenosti absolventov bakalárskeho stupňa štúdia akadémie* v oboch realizovaných študijných programoch na výkon svojho povolania v praktických podmienkach. Objektom prieskumu bola úroveň realizovanej výučby na akadémii a predmetom prieskumu bola výstupná kvalita systému vzdelávacej činnosti prejavujúca sa u absolventov bakalárskeho stupňa štúdia akadémie, a to z hľadiska:

- a) nadobudnutých vedomostí potrebných na výkon pracovnej činnosti,
- b) intelektuálnych spôsobilostí, schopností, zručností a praktických návykov,
- c) osobnostných vlastností.

V získavaní názorov nadriadených na hodnotenie absolventov bakalárskeho stupňa štúdia akadémie bola využitá metóda dotazníka.¹⁵ V anketovom dotazníku boli uplatnené otázky spresňujúce vzťah nadriadeného k absolventovi a štruktúrované otázky s uvedením alternatív odpovedí vyjadrujúcich úroveň kvality jednotlivých stránok hodnotenia absolventov. Súbor respondentov prieskumu v akademickom roku 2011/2012 tvorili absolventi bakalárskeho štúdia akadémie, ktorí ukončili štúdium v akademických rokoch 2008/2009 a 2010/2011 a boli zaradení na riadiacich funkciách. Dovedna bolo oslovených 224 absolventov bakalárskeho štúdia, z ktorých 124 zaslalo vyplnené dotazníky, čo predstavuje návratnosť 55,36 %.

Interpretované údaje boli porovnané s odpoveďami na otázky spresňujúce vzťah nadriadeného k absolventovi. Otázky spresňujúce vzťah nadriadeného k absolventovi sa týkali

---

¹⁴ WÄLDL, Ľ., FRIESSE, L. *Hodnotenie absolventov bakalárskeho stupňa štúdia Akadémie PZ v Bratislave ich nadriadenými v akademickom roku 2011/2012. Záverečná správa z prieskumu.* Bratislava : Akadémia PZ, 2012. 6 s. a prílohy.

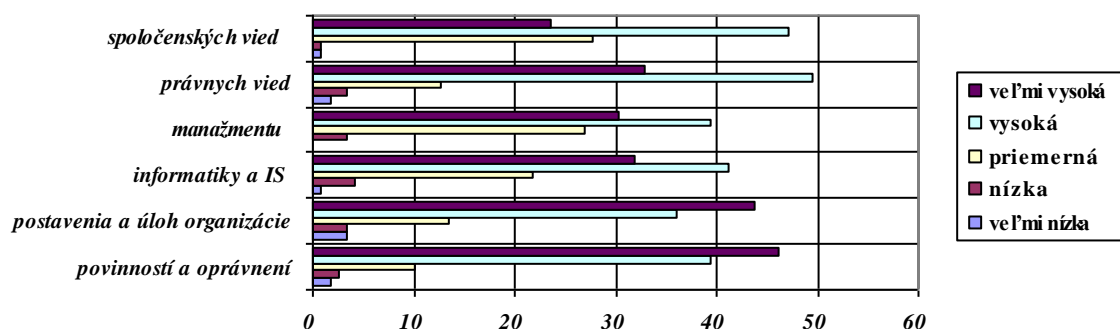
¹⁵ Využitá metodika a výber z dotazníka výskumnej úlohy: HALÁDIK, J., PAJPACHOVÁ, M., BARIČIČOVÁ, Ľ., BOŽÍK, Š. *Profesiogram vybraných funkcií policajtov a profil absolventov Akadémie Policajného zboru v Bratislave, Projekt vedeckovýskumnej úlohy.* Bratislava : Akadémia PZ, 2005. 12 s. a prílohy.

dĺžky času, odkedy nadriadený pozná posudzovaného absolventa, dĺžky praxe samotného nadriadeného v riadiacej činnosti, pracovného vzťahu nadriadeného k posudzovanému absolventovi a dĺžky času, počas ktorého je nadriadený v bezprostrednom kontakte s posudzovaným absolventom. Z analýzy a vyhodnotenia odpovedí na otázky spresňujúce vzťah nadriadeného k absolventovi vyplýva, že prevažná väčšina (91,7 %) nadriadených pozná hodnotených absolventov aspoň jednej rok. Väčšina nadriadených (62,5 %) má prax v riadiacej činnosti 10 a viac rokov, prevažná väčšina (81,7 %) nadriadených sú priamo nadriadení hodnoteným absolventom.

Ku kvantitatívnemu spracovaniu odpovedí vyjadrujúcich kvalitu jednotlivých stránok hodnotenia absolventov bakalárskeho stupňa štúdia akadémie bol využitý aritmetický priemer, ktorý umožňuje zaradiť interpretované údaje do jednotlivých úrovní hodnotenia. V hodnotení odpovedí sa uplatnila päťstupňová škála hodnotenia:

- 1 – veľmi vysoká úroveň,
- 2 – vysoká úroveň,
- 3 – priemerná úroveň,
- 4 – nízka úroveň,
- 5 – veľmi nízka úroveň.

Názory nadriadených z hľadiska hodnotenia **nadobudnutých vedomostí potrebných na výkon pracovnej činnosti** vykazujú *veľmi vysokú a vysokú úroveň* vo všetkých hodnotených oblastiach, resp. vedomostiach zo skupín študijných predmetov.

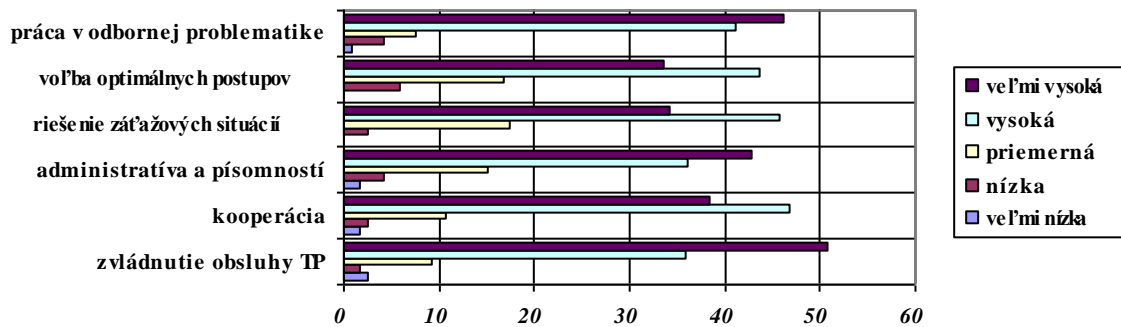

Graf č.4 Hodnotenie nadobudnutých vedomostí potrebných na výkon pracovnej činnosti

Najlepšie boli hodnotené vedomosti absolventov akadémie z oblasti povinností a oprávnení vyplývajúcich z vykonávanej pracovnej pozície (služobného zaradenia), kde *veľmi vysokú a vysokú úroveň* uviedlo 85,7 % opýtaných nadriadených. V ďalšom poradí sa z jednotlivých oblastí z hľadiska hodnotenia na *veľmi vysokej a vysokej úrovni* umiestnila oblasť vedomostí z právnych disciplín (82,4 %), oblasť vedomostí z postavenia a úloh organizácie, kde vykonáva pracovnú činnosť (79,8 %), oblasť vedomostí z informatiky a práce v informačných systémoch (73,1 %), oblasť vedomostí zo spoločenských vied (70,6 %) a oblasť vedomostí z manažmentu (vedenie tímu a spolupráca, rozhodovanie, systém vlastnej práce (69,8 %).

Najnižšie hodnotenie vedomostí z danej oblasti na *nízkej a veľmi nízkej úrovni* vedomostí absolventov sa vyskytlo len v malej miere v rozpätí hodnotenia jednotlivých oblastí od 1,6 % po 6,8 %.

Zistené výsledky hodnotenia **intelektuálnych spôsobilostí, schopností, zručností a praktických návykov potrebných na výkon pracovnej činnosti** tiež ukazujú *veľmi vysokú až vysokú úroveň* vo všetkých hodnotených oblastiach.

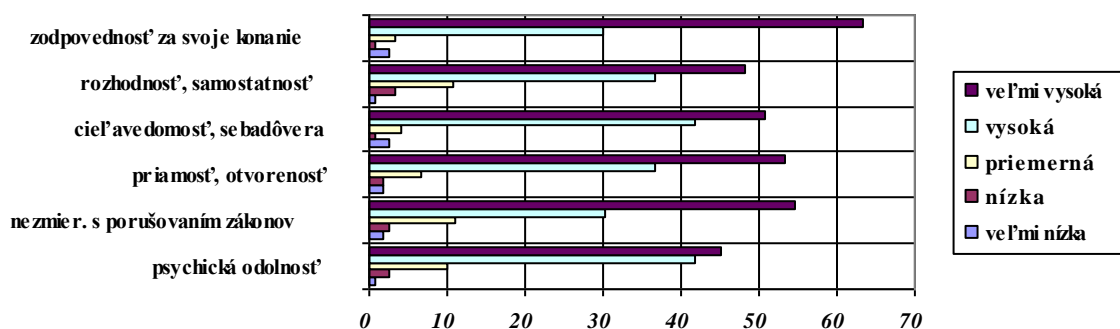
Graf č.5 Hodnotenie intelektuálnych spôsobilostí, schopností, zručností a praktických návykov potrebných na výkon pracovnej činnosti

Najlepšie boli hodnotené intelektuálne spôsobilosti, schopnosti, zručnosti a praktické návyky absolventov akadémie v oblasti práce v odbornej problematike, kde je pracovne zaradený. *Veľmi vysokú a vysokú úroveň* uviedlo 87,4 % opýtaných nadriadených. V ďalšom poradí sa z jednotlivých oblastí z hľadiska hodnotenia na *veľmi vysokej a vysokej úrovni* umiestnila oblasť zvládnutia obsluhy pridelených technických pracovných prostriedkov (86,6 %), oblasť kooperácie s inými právnickými a fyzickými osobami (85,0%), oblasť riešenia záťažových situácií vo výkone pracovnej činnosti (80,0 %), oblasť vybavovania a administratívneho spracovania písomností (79,0 %) a oblasť voľby optimálnych postupov a metodiky na riešenie odborných problémov (77,3 %).

Jednotlivé oblasti z hľadiska hodnotenia intelektuálnych spôsobilostí, schopností, zručností a praktických návykov potrebných na výkon pracovnej činnosti na *priemernej úrovni* podstatnejšie zmenili predchádzajúce poradie. Na tejto hladine hodnotenia ich bolo najviac v oblasti riešenia záťažových situácií vo výkone pracovnej činnosti (17,5 %) a v oblasti voľby optimálnych postupov a metodiky na riešenie odborných problémov (16,8 %). Najmenej v oblasti zvládnutia obsluhy pridelených technických pracovných prostriedkov (9,2 %) a oblasti práce v odbornej problematike, kde je pracovne zaradený (7,6 %).

Najnižšie hodnotenie intelektuálnych spôsobilostí, schopností, zručností a praktických návykov absolventov na *nízkej a veľmi nízkej úrovni* sa vyskytlo len v malej miere v rozpätí hodnotenia od 2,5 % po 5,9 %.

Z analýzy výsledkov hodnotenia *osobnostných vlastností* absolventov akadémie vyplýva, že ukazujú najväčšiu mieru *veľmi vysokej a vysokej úrovne* vo všetkých hodnotených oblastiach.

Graf č.6 Hodnotenie osobnostných vlastností absolventov

Najlepšie boli hodnotené osobnostné vlastnosti absolventov v oblasti zodpovednosti za svoje konanie, kde *veľmi vysokú a vysokú úroveň* uviedlo 93,3 % respondentov. V ďalšom

poradí sa z jednotlivých oblastí z hľadiska hodnotenia *na veľmi vysokej a vysokej úrovni* umiestnila oblasť cieľavedomosti, sebadôvery (92,5 %), oblasť priamosti, otvorenosti (90,0 %), oblasť psychickej odolnosti v náročných situáciách (86,7 %), oblasť rozhodnosti, samostatnosti (85,0 %) a oblasť nezmieriteľnosti s porušovaním zákonov a etických noriem (84,9 %). Najnižšie hodnotenie úrovne osobnostných vlastností absolventov na *nízkej a veľmi nízkej úrovni* sa vyskytlo v najmenšej miere v rozpätí hodnotenia od 3,3 % po 4,2 %.

Na základe komplexného vyhodnotenia všetkých posudzovaných oblastí hodnotenia je možné konštatovať, že približne *štyri pätiny* absolventov akadémie boli hodnotené svojimi nadriadenými *na veľmi vysokej a vysokej úrovni zo všetkých skúmaných hľadísk*. Z toho možno vyvodiť záver, že výstupná kvalita systému vzdelávacej činnosti prejavujúca sa u absolventov bakalárskeho stupňa štúdia akadémie, z pohľadu nadriadených absolventov akadémie, je na požadovanej úrovni.

Zo skúmaných hľadísk respondenti najlepšie hodnotili *pripravenosť* absolventov z hľadiska osobnostných vlastností na výkon svojho povolania v praktických podmienkach. Druhé v poradí sa umiestnilo hľadisko hodnotenia *intelektuálnych spôsobilostí, schopností, zručností a praktických návykov potrebných na výkon pracovnej činnosti*. Najmenej hodnotení na veľmi vysokej a vysokej úrovni a najviac hodnotení na priemernej úrovni získalo hľadisko nadobudnutých *vedomostí potrebných na výkon pracovnej činnosti*, čo zároveň predstavuje aj realizačný priestor na ďalšie skvalitnenie výučby v akadémii.

Záver

Z celkového hodnotenia realizovaných aktivít akadémie v oblasti naplňania opatrení v hodnotiacom systéme interného zabezpečovania kvality vzdelávacej činnosti vyplýva, že meranie kvality nie je možné uskutočňovať len v uzavretom školskom prostredí. Najdôležitejším subjektom hodnotenia kvality vzdelávacej činnosti sa stávajú cieľové skupiny. Sú to študenti – budúci absolventi vzdelávacích aktivít, ich pripravenosť na plnenie profilom absolventa vymedzených cieľov a ich uplatnenie v bezpečnostnej praxi. Ďalšou cieľovou skupinou sú nadriadení absolventov akadémie, zodpovedajúci za plnenie cieľov a úloh danej organizácie, v ktorej sa absolventi zamestnávajú, ktorí hodnotia úroveň ich odbornej, osobnostnej a morálnej pripravenosti (kompetentnosti) plniť pracovné (služobné) úlohy v pracovných pozíciách, kde absolventi hľadajú svoje uplatnenie. „Poslaním vysokých škôl je rozvíjať harmonickú osobnosť, vedomosti, múdrosť, dobro a tvorivosť v človeku a prispievať k rozvoju vzdelanosti, vedy kultúry a zdravia pre blaho spoločnosti a tým prispievať rozvoju vedomostnej spoločnosti. Naplňanie tohto poslania je predmetom hlavnej činnosti vysokých škôl.“¹⁶

V súlade s ustanovením § 87a zákona, ktoré bolo zmenené a doplnené novelou zákona¹⁷ účinnou od 1. januára 2013, musí mať každá vysoká škola, ktorá zodpovedá za zabezpečenie kvality poskytovaného vysokoškolského vzdelávania, teda i akadémia, vypracovaný, zavedený, používaný a funkčný vnútorný systém kvality, upravený svojim vnútorným predpisom, ktorého hlavným cieľom je rozvíjanie významu kvality a jej zabezpečovania pri jej činnostiach.

Vnútorný systém kvality zahŕňa politiku vysokej školy v oblasti zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania a postupy vysokej školy v oblasti zabezpečovania kvality. V podmienkach akadémie politika v oblasti zabezpečovania kvality obsahuje základné nástroje na dosiahnutie hlavného cieľa vnútorného systému kvality, charakteristiku vzťahu

¹⁶ Bližšie § 1 ods. 2, zákona

¹⁷ Zákon č. 455/2012 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

medzi vysokoškolským vzdelávaním a výskumnou, vývojovou a ďalšou tvorivou činnosťou na akadémii, organizáciu vnútorného systému kvality, rozdelenie zodpovednosti súčastí akadémie v oblasti zabezpečenia kvality, charakteristiku zapojenia študentov do vnútorného systému kvality a spôsoby zavádzania, používania, monitorovania a prehodnocovania zásad akadémie v oblasti zabezpečovania kvality.

Postupy v oblasti zabezpečovania kvality sú vypracované a uplatňujú sa v oblasti:

- a) tvorby, schvaľovania, monitorovania a pravidelného hodnotenia študijných programov,
- b) kritérií a pravidiel hodnotenia študentov,
- c) zabezpečenia kvality vysokoškolských učiteľov,
- d) zabezpečovania materiálnych, technických a informačných zdrojov na podporu vzdelávania študentov zodpovedajúcich potrebám študijných programov,
- e) zberu, analýzy a používania informácií potrebných na efektívne riadenie uskutočňovania študijných programov,
- f) pravidelného zverejňovania aktuálnych objektívnych kvantitatívnych a kvalitatívnych informácií o študijných programoch a ich absolventoch.¹⁸

Predmetná právna úprava nadväzuje na Normy a smernice na zabezpečenie kvality v Európskom priestore vysokoškolského vzdelávania, ktoré sú zamerané na interné a externé zabezpečovanie kvality vysokoškolského vzdelávania vrátane externého zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania agentúrami na externé zabezpečovanie kvality vysokoškolského vzdelávania. Právna úprava reflektuje zásady a postupy zabezpečovania kvality v oblasti schvaľovania, monitorovania a pravidelného hodnotenia študijných programov, hodnotenia študentov, zabezpečovania kvality pedagogických zamestnancov aj z hľadiska dosiahnutých vedecko-pedagogických titulov, študijných zdrojov a zdrojov na podporu študentov a učiteľov, informačných systémov a verejných informácií zakotvené v rámci časti dokumentu Európske normy a smernice na interné zabezpečovanie kvality vysokých škôl.

Nadväzujúc na doterajšiu zákonnú úpravu a internú úpravu predpisov akadémie v oblasti systému interného zabezpečovania kvality poskytovaného vzdelávania, zosúladí akadémia vnútorný systém zabezpečenia kvality s požiadavkami príslušných ustanovení zákona a upraví ho novým vnútorným predpisom.

Literatúra

- HALÁDIK, J., EBERTO VÁ, D. *Názory študentov na kvalitu výučby, prácu učiteľov a ich študijná spokojnosť v akademickom roku 2009/2010. Záverečná výskumná správa.* Bratislava: Akadémia PZ, 2010. 108 s.
- HALÁDIK, J., PAJPACHOVÁ, M., BARIČIČOVÁ, Ľ., BOŽÍK, Š. *Profesiogram vybraných funkcií policajtov a profil absolventov Akadémie Policajného zboru v Bratislave, Projekt vedeckovýskumnej úlohy.* Bratislava : Akadémia PZ, 2005. 12 s. a prílohy.
- SEKNIČKA, J., BLAŽEK, V. *Názory študentov na kvalitu výučby a prácu učiteľov a ich študijná spokojnosť v akademickom roku 2005/2006.* Bratislava : Akadémia PZ, 2006.
- WÄLDL, Ľ., FRIESSE, L. *Názory študentov na kvalitu výučby, prácu učiteľov a ich študijná spokojnosť v akademickom roku 2010/2011. Záverečná výskumná správa.* Bratislava : Akadémia PZ, 2011. 119 s. a prílohy.

---

¹⁸ Porovnaj § 87a zákona

- WÄLDL, L., FRIESSE, L. *Názory študentov na kvalitu výučby, prácu učiteľov a ich študijná spokojnosť v akademickom roku 2011/2012. Záverečná výskumná správa.* Bratislava : Akadémia PZ, 2012. 149 s. a prílohy.
- WÄLDL, L., FRIESSE, L. *Hodnotenie absolventov bakalárskeho stupňa štúdia Akadémie PZ v Bratislave ich nadriadenými v akademickom roku 2011/2012. Záverečná správa z prieskumu.* Bratislava : Akadémia PZ, 2012. 6 s. a prílohy.
- Hodnotiaca správa z priebežného hodnotenia kvality poskytovaného vzdelávania na Akadémii Policajného zboru v Bratislave v akademickom roku 2011/2012. Bratislava: Akadémia PZ, 2012. 19 s.
- Smernica rektora Akadémie Policajného zboru v Bratislave, ktorou sa vydávajú pravidlá na priebežné hodnotenie kvality poskytovaného vzdelávania: Príloha k Zbierke pokynov rektora Akadémie Policajného zboru v Bratislave č. 15/2011.
- Správa ENQA o Normách a smerniciach na zabezpečenie kvality v Európskom priestore vysokoškolského vzdelávania. Európska asociácia na zabezpečovanie kvality v oblasti vysokoškolského vzdelávania, 2009, Helsinky, 3. vydanie. (Preložené: Slovenská rektorská konferencia, 2010).
- Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Zdroj grafov: vlastné výpočty autorov.

Keywords: quality of education, system of quality assessment, self-evaluation, criteria and procedures for effective quality assessment, level of knowledge, employment-ability of graduates.

Summary

The system for internal assurance of the quality of education at the Academy focuses on in-course monitoring and assessment of the obtained level of knowledge and developed skills in relation to students of a particular study programme. Moreover, it is aimed at monitoring the usage of teaching methods, rules to test the knowledge and skills, evaluation of the training by students themselves, realisation of self-evaluation of the training within departments, and evaluation of the training by the superiors of the Academy graduates. The authors present the outcomes, taking into consideration individual components of the applied system of internal assurance of the quality of education at the Academy, which were obtained by the research performed in the academic year 2011/2012.

doc. JUDr. Ľuboš Wäldl, PhD.
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
prorektor pre pedagogickú činnosť
e-mail: lubos.waldl@minv.sk

prof. Ing. Jozef Haládik, PhD.
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Katedra informatiky a manažmentu
email: jozef.haladik@minv.sk

Recenzenti: prof. PhDr. Jiří Seknička, DrSc., prof. PhDr. Ján Buzalka, CSc.